

उमद्या कलाकाराचे असे अचानक जाणे..

वाजपेयी ते मोदी..

मराठी रंगभूमी आणि चित्रपटसृष्टीतील एक अत्यंत गुणी, बहुआयामी आणि लोकप्रिय अभिनेते विलास उजवने यांचे नुकतेच निधन झाले. त्यांच्या अचानक जाण्याने मराठी कलाविश्वावर शोककळा पसरली असून चाहत्यांसह सहकलाकारही अत्यंत दुःखी झाले आहेत.

सखोलता जाणवायची. रंगभूमीपासून ते रूपेरी पडद्यापर्यंतचा त्यांचा प्रवास हा नाट्यशास्त्राच्या प्रेमातून जन्मलेला होता.

सामाजिक भान असलेला अभिनेता
डॉ. विलास उजवणे यांनी अनेकदा सामाजिक आशय असलेल्या चित्रपटांमध्ये भूमिका साकारल्या. 'डोम', 'इन द नेम ऑफ ताई' यांसारख्या चित्रपटांमध्ये त्यांनी सामाजिक विषयमात्र, अन्याय आणि मूल्यभंग यावर बोट ठेवणाऱ्या व्यक्तींखातीर रंगवल्या. त्यांच्या संवादफेक, चेहऱ्यावरचे हावभाव आणि सादरीकरणाची शैली यामुळे प्रत्येक भूमिका लक्षवेधी ठरली. त्यांनी देवकी, जय मल्हार, तुड्यात जीव रंगला, चला हवा येऊ द्या यांसारख्या मालिकांमध्ये लक्षवेधी भूमिका साकारल्या. ग्रामीण भूमिकांमध्ये त्यांची छाप अधिक उठून दिसत असे. चित्रपटांमध्येही त्यांनी आपली कला सिद्ध केली होती.

विलास उजवने हे केवळ कलाकार नव्हते, तर एक हसतमुख, प्रेमळ आणि सदैव सकारात्मक दृष्टिकोन असलेले व्यक्तिमत्त्व होते. त्यांच्या हास्याच्या लहरांनी अनेकांचे आयुष्य खुलवले. गावोगावी नाटकांच्या दौऱ्यातून त्यांनी रसिकांशी एक नातं निर्माण केलं होतं. त्यांच्या निधनामुळे मराठी मनोरंजन सृष्टीत निर्माण झालेली पोकळी भरून न निघणारी आहे. त्यांनी आपल्या कामातून मराठी संस्कृतीचे दर्शन घडवले आणि प्रेक्षकांना अंतर्मुख करणारे अनुभव दिले. विलास उजवने यांना अखेरचा निरोप देण्यासाठी अनेक चाहत्यांनी आणि सहकाऱ्यांनी त्यांच्या घरी भेट दिली. त्यांच्या जाण्याने उरलेली आठवण ही त्यांच्या अमर भूमिकांमधून कायम राहिल.

डॉ. उजवणे यांचा कलाजगतातील प्रवास हा केवळ अभिनयापुरता मर्यादित नव्हता. त्यांना शैक्षणिक पार्श्वभूमीही होती आणि म्हणूनच त्यांच्या भूमिकांमध्ये एक अभ्यासू

एका महामानवाची भूमिका साकारताना केवळ अभिनयाचीच गरज नसते, तर त्या व्यक्तीखेचा आत्मा आपल्या आत झिरपवावा लागतो. डॉ. उजवणे यांनी ही भूमिका साकारताना केवळ पोशाख, हावभाव यांचाच भर दिला नाही, तर त्यांच्या अर्भांतील आत्मिक ऊर्जा सादरीकरणातून झळकत होती.

वाणी आणि देहबोलीतील संयम
तुकारामांची भूमिका साकारताना डॉ. उजवणे यांनी दाखवलेली वाणीतील माधुर्य, शांतता आणि अंतरंगातील वेदनांचा संयमित आविष्कार यामुळे प्रेक्षक भारावून गेले. ते तुकाराम साकारणारे नव्हते ते झाले होते. त्यांची डोळ्यांतली भक्ती, शब्दांतला विश्वास, संत तुकाराम यांची भूमिका. ही भूमिका त्यांनी इतक्या श्रद्धा, समर्पण आणि आत्मिक भावनेने साकारली की ती प्रेक्षकांच्या मनावर कोरली गेली.

तुकाराम हे केवळ संत नव्हते; ते विचार होते, आंदोलन होते, आणि लोकमानसातलं श्रद्धास्थान होते. अशा

एका कलाकारापेक्षा जास्त एक विचार बनले.
डॉ. विलास उजवणे आणि नागपूर
डॉ. विलास उजवणे यांचे नागपूर शहराशी विशेष नाते आहे. त्यांनी नागपूरमध्ये आपले बालपण आणि शिक्षण पूर्ण केले. नागपूरमधील रंगभूमीवर त्यांनी आपल्या अभिनय कारकिर्दीची सुरुवात केली.

नागपूरच्या अखिल भारतीय मराठी नाट्य परिषद शाखेच्या वर्धापन दिन आणि पुरस्कार सोहळ्यात २०२४ मध्ये त्यांनी तरुण कलाकारांना मुंबईत आपले स्वप्न पूर्ण करण्यासाठी प्रोत्साहन दिले. ते म्हणाले, 'नागपूरने अनेक महान आणि प्रभावशाली कलाकार घडवले आहेत. मी स्वतः येथे माझ्या ज्येष्ठांकडून खूप काही शिकलो आहे.'

डॉ. विलास उजवणे हे नागपूरचे रहिवासी आहेत. त्यांनी नागपूरमध्ये आपले बालपण आणि प्रारंभिक शिक्षण पूर्ण केले. नंतर त्यांनी अभिनय क्षेत्रात करिअर करण्यासाठी मुंबईकडे प्रयाण केले. एका मुलाखतीत त्यांनी सांगितले की, 'मी नागपूरचा आहे, परंतु आता मुंबईत स्थायिक झालो आहे.' त्यांनी मराठी आणि हिंदी चित्रपटसृष्टीत महत्त्वपूर्ण योगदान दिले आहे. २०१६ साली विदर्भ गौरव प्रतिष्ठानने त्यांना सिमता पाटील पुरस्काराने सन्मानित केले होते.

आमच्या घरी सद्विच्छ भेट
काही वर्षांपूर्वी नागपालाले असताना त्यांना अर्धांगवायूचा त्रास झाला त्यामुळे त्यांचा पाय, हात व वाचा ही बाधित झाली. त्यामुळे ते माझ्याकडे उपचाराकरिता आले होते. त्यांना बराच फायदा झाला आणि आमचे संबंध घट्ट झाले. त्यांनी आमच्या घरी आवर्जून भेट दिली. त्या आठवणी आता आठवणीच राहतील.

डॉ. विलास उजवणे यांचे नागपूर शहराशी विशेष नाते आहे. त्यांनी नागपूरमध्ये आपले बालपण आणि शिक्षण पूर्ण केले. नागपूरमधील रंगभूमीवर त्यांनी आपल्या अभिनय कारकिर्दीची सुरुवात केली.

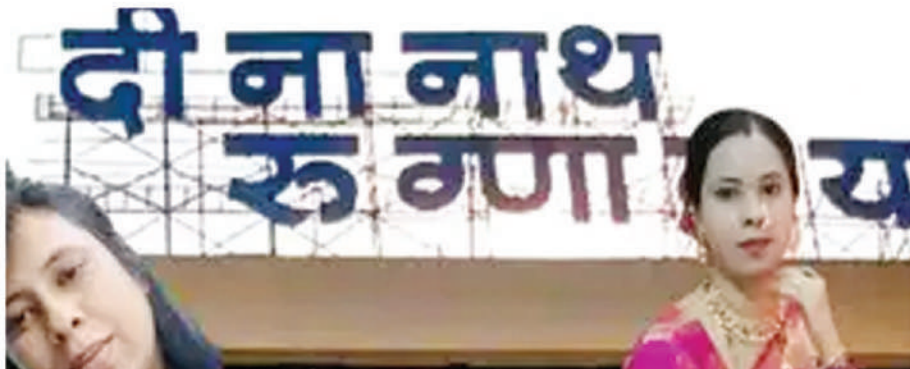
नागपूरच्या अखिल भारतीय मराठी नाट्य परिषद शाखेच्या वर्धापन दिन आणि पुरस्कार सोहळ्यात २०२४ मध्ये त्यांनी तरुण कलाकारांना मुंबईत आपले स्वप्न पूर्ण करण्यासाठी प्रोत्साहन दिले. ते म्हणाले, 'नागपूरने अनेक महान आणि प्रभावशाली कलाकार घडवले आहेत. मी स्वतः येथे माझ्या ज्येष्ठांकडून खूप काही शिकलो आहे.'

डॉ. विलास उजवणे हे नागपूरचे रहिवासी आहेत. त्यांनी नागपूरमध्ये आपले बालपण आणि प्रारंभिक शिक्षण पूर्ण केले. नंतर त्यांनी अभिनय क्षेत्रात करिअर करण्यासाठी मुंबईकडे प्रयाण केले. एका मुलाखतीत त्यांनी सांगितले की, 'मी नागपूरचा आहे, परंतु आता मुंबईत स्थायिक झालो आहे.'

डॉ. विलास उजवणे हे नागपूरचे रहिवासी आहेत. त्यांनी नागपूरमध्ये आपले बालपण आणि प्रारंभिक शिक्षण पूर्ण केले. नंतर त्यांनी अभिनय क्षेत्रात करिअर करण्यासाठी मुंबईकडे प्रयाण केले. एका मुलाखतीत त्यांनी सांगितले की, 'मी नागपूरचा आहे, परंतु आता मुंबईत स्थायिक झालो आहे.'

डॉ. विलास उजवणे हे नागपूरचे रहिवासी आहेत. त्यांनी नागपूरमध्ये आपले बालपण आणि प्रारंभिक शिक्षण पूर्ण केले. नंतर त्यांनी अभिनय क्षेत्रात करिअर करण्यासाठी मुंबईकडे प्रयाण केले. एका मुलाखतीत त्यांनी सांगितले की, 'मी नागपूरचा आहे, परंतु आता मुंबईत स्थायिक झालो आहे.'

राज्यभरात रूग्णांची लूट

पुणे येथील दीनानाथ रुग्णालयाशी संबंधित तनिषा भिसे गुरेदर माता मृत्यू प्रकरणानंतर खडबडून जागे झालेल्या पुणे महापालिकेने शहरातील सर्वच खासगी रुग्णालयांना नोटीस बजावून उपचारापूर्वी डिपॉझिट घेण्यास मनाई केली आहे. रुग्णालयात येणाऱ्या रुग्णांवर प्रथम उपचार करा त्यानंतर त्यांच्याकडे पैसे मागा, असे या नोटीसीत नमूद करण्यात आले आहे.

तनिषा भिसे नामक गुरोदर महिलेला दीनानाथ रुग्णालयात गंभीर स्थितीत प्रसूतीसाठी आणण्यात आले होते. पण रुग्णालय प्रशासनाने त्यांना 10 लाखांचे डिपॉझिट भरल्यानंतरच दाखल करून घेण्याची भूमिका घेतली होती. परिणामी, उपचारास विलंब झाल्यामुळे तनिषा यांचा मृत्यू झाला. तेव्हापासून दीनानाथ रुग्णालयावर टीकेची झाड उठली आहे. या पार्श्वभूमीवर पुणे महापालिकेने सर्वच खासगी रुग्णालयांना नोटीस बजावली आहे.

महापालिकेने आपल्या नोटीसीत सर्वच खासगी रुग्णालयांना रूग्णांकडून उपचारापूर्वी डिपॉझिट न घेण्यास बंदी घातली आहे. तातडीच्या उपचारांची गरज असलेल्या रुग्ण किंवा त्यांच्या नातेवाईकांकडून कोणतीही उपाययोजना रक्कम घेतली जाऊ नये. सर्वप्रथम रुग्णांवर उपचार करण्यास प्राधान्य दिले जावे, असे निर्देश मनपाचे आपल्या तातडीच्या नोटीसीद्वारे दिले. प्रशासनाच्या या भूमिकेमुळे इमर्जन्सी स्थितीत रुग्णालयात दाखल होणाऱ्या रुग्ण व त्यांच्या नातेवाईकांना मोठा दिलासा मिळण्याची शक्यता आहे.

दुसरीकडे, पुणे पोलिसांनी दीनानाथ मंगेशकर रुग्णालय प्रकरणात वैद्यकीय दुर्लक्षीपणा आढळला तर गुन्हा दाखल करण्याचे संकेत दिले. या प्रकरणी पोलिसांनी ससूनच्या अधीक्षकांना पत्र लिहून स्पष्टीकरण

मागितले आहे. यासंबंधीच्या सरकारची अहवालात तनिषा भिसे यांना रुग्णालयात गंभीर स्थितीत तब्बल साडेपाच तास बसवून ठेवल्याची बाब समोर आली आहे. ही वैद्यकीय नेगलिजन्सची बाब आहे. यामुळे उपचारास विलंब झाल्यामुळे त्यांचा मृत्यू झाला. पोलिसांनी या प्रकरणाशी संबंधित सर्व कागदपत्रे आपल्या पत्रासोबत जोडल्याची माहिती आहे.

उल्लेखनीय बाब म्हणजे तनिषा भिसे यांच्या कुटुंबीयांकडे 10 लाख रुपयांच्या डिपॉझिटची मागणी करणाऱ्या डॉक्टर सुश्रुत घैसास यांनी सोमवारीच आपल्या पदाचा राजीनामा दिला आहे. त्यांनी आपल्या राजीनामा पत्रात दीनानाथ रुग्णालयाच्या नावलीक्रीकास गालबोट लागात असल्यामुळे राजीनामा देत असल्याचे नमूद केले आहे.

या रुग्णालयाशी संबंधित आणखी एक प्रकार म्हणजे सदर रुग्णालयाकरिता ज्या कुटुंबीयांनी त्यांची 6 एकर जमीन दान दिली होती ती राजकीय दबाव टाकून मिळविण्यात आल्याचे पुढे येत आहे. सरकारी जमिनी लाटायच्या किंवा दबाव टाकून खाजगी जमिनी बळकवायच्या, त्यावर धर्मादाय रुग्णालये उभारण्याची, आयकर आणि अन्य बाबींमधून सूट मिळवायची आणि दुसरीकडे, रूग्णांची लूट करावची, असले धंदे अनेक रुग्णालयांकडून केले जात आहेत.

उन्हाळ्याचे दिवस असून डासांचा उपद्रव याकाळात सर्वाधिक असतो. काही लोकांना मच्छर किंवा डास खूपच त्रास देतात. तर काही लोकांना कमी त्रास देत असतात. तुमच्या बाजूला बसलेल्या मित्राला डास चावत नाहीत आणि तुम्हाला मात्र डासांनी फोडून खाल्लेले असते.

असे नेमके का होते. काही लोकांना डास जास्तच चावतात. तर काही लोकांना कमी असे का असते? या मागे विज्ञान आहे. काही रक्त गाठ्या लोकांना जादा मच्छर चावतात तर काही रक्त गाठ्या लोकांना कमी चावतात असेही बरेचदा असते. डासांच्या चावण्यामागे शरीराचा गंध, रक्तगट, तापमान नेमके काय असते? काहीना डास कमी तर काहीना जास्त चावण्यामागे नेमके कारण काय असते?

मच्छर माणसांना शोषण्यासाठी कार्बन डायऑक्साईडची (CO2) भरत घेत असतात. म्हणजे आपण जो उच्छ्वास सोडतो त्याचा ते अदमास घेत असतात. त्या लोकांच्या शरीरातून कार्बनडाय ऑक्साईड जादा निघतो त्यांना किंवा मोठे उंचीने अधिक असलेल्यांना मच्छर अधिक

निशाणा बनवित असतात. **शरीराच्या तापमानाचा अदमास**
सुमारे 5 ते 15 मीटर अंतरावरून डासांना माणसे दिसत असतात. माणसांच्या जवळ पोहचल्यानंतर ते आपल्या दृष्टीचा वापर करत असतात. ते जेव्हा आपल्या शरीराच्या एकदम जवळ पोहचतात. तेव्हा ते शरीराच्या तापमानाचा अदमास घेतात. त्यावेळी ते एखाद्या व्यक्तीला चावायचे की नाही याचा निर्णय घेत असतात. आपल्या शरीरातून निघालेले गंध देखील मच्छरांना अधिक आकर्षित करीत असतो. घामात असलेल्या लॅक्टिक एसिड, गुरिक एसिड आणि अमोनिया सारख्या रसायन मच्छरांना

कोणाला चावायचे याची निवड मच्छर कशी करतात?

आवतण देत असतात. प्रत्येक माणसाचा शरीराचा गंध वेगवेगळा असतो. जी जिन्य आणि बॅक्टेरियांवर अवलंबून असते. त्यामुळे ज्याच्या शरीरातून अधिक वास येतो त्याला सर्वाधिक डासांचा उपद्रव होतो. त्यालाच डास जास्त चावत असतात.

अनेक संशोधनात हे स्पष्ट झाले की O रक्त गाठ्या लोकांना मच्छर जास्त चावतात. तसेच A रक्त गाठ्या लोकांना मात्र मच्छर कमी पसंत करतात. मच्छर काही रक्त गाठेत असलेल्या रासायनिक घटकांना आकर्षित होऊन त्या व्यक्तींना जास्त चावत असतात. अधिक तापमान असलेल्या किंवा अधिक घाम वेग्या व्यक्तींच्या शरीराकडे मच्छर कायम आकर्षित होत असतात. मच्छरांना त्यांना चावणे आवडते. म्हणून उन्हाळ्यात व्यायाम केल्यानंतर मच्छर त्यांना अधिक चावत असतात.घामातून जळणारा ओलावा थंडावा आणि वास मच्छरांना नडवत घालतो. परंतु हे अजून सिद्ध झालेले नाही तुम्हाला नेमके याच कारणांसाठी मच्छर चावतील,परंतु हे एक मोठे कारण जरूर आहे.

अशोकान्न

प्र. अशोक सारडा मेहकर (९४२१३९४३९२)

अहिंसा परमो धर्म!
'जगा व जगू द्या' ची शिकवण देती महावीर स्वामी हिंसा करणे ही तर पशुत्वाची निशाणी...!
काया वाचा मनसाही घडूच नये चुकून हींसा शाकाहार मानवी प्रकृती मासांसार ही समाजी विकृती
अहं ठेवूनी बाजूला करावी त्यांची क्षमायाचना आपल्या कृतीने अजानता झाली ज्यांच्या मनी यातना आहे.

